

33/3

L'ESQUELLA

DE LA TORRALBA

HEMEROTECA
E
10 DIC.
* MADE

La cambra dels mals endreços

—¡Ai, fill meu, que em sembla que t'hauré de tornar a desarl!

COMPREU

tots els divendres
**L'ESQUELLA
DE LA
TORRATXA**

CINE TALIA

HOMBRES OLVIDADOS

Els herois de la Gran Guerra. La veritable pel·lícula de la Guerra Europea amb documents d'arxius secrets.

¡Qué tío más grande!

en espanyol, per Rafel Arcos

El terror del hampa

per Paul Muñiz, George Ralf i Boris Karloff

DIBUIXOS

TEATRE COMIC

(PALAU DE LA REVISTA)

Companyia de Josep L. Campua i Josep Santpere

¡EXIT!

¡EXIT!

MUJERES DE FUEGO

PER TOTA LA COMPANYIA

FRONTO NOVETATS

Tots els dies grandiosos
partits tarda i nit

ELS MILLORS PILOTARIS

Voleu passar una bona estona?

Aneu al FRONTÓ NOVETATS

GRANS LIQUIDACIONS I REBAIXES DE PREUS

Casa BASTIDA

PASSEIG DE GRACIA, 18

GRAN BASAR DE SASTRERIA I CAMISERIA SISTEMA NORD - AMERICA

Amb ocasió de formidables compres amb baixes de preus, li permeten oferir-vos aquesta temporada grans avantatjes amb TRAJOS I ABRICS.

Els nostres aparadors són els més grans i més ben presentats de tot Barcelona d'indumentària masculina, i vos donaran reflexe exacte de la moda per escollir la elegància que més vos convingui.

Amb la CASA BASTIDA no hi poden res els seus competidors. Es la única casa que cada any veu augmentada la seva clientela i la xifra de negoci des de la seva fundació, gràcies a adoptar els gustos més moderns als sorprenents preus següents:

100.000 Trajos de 20 a 50 pessetes i classe més superior de 60 a 70 pessetes

100.000 Abrics de 25 a 50 pessetes i classe més superior de 60 a 75 »

100.000 Pantalons de 5 a 10 ptes. i classe més superior de 12 a 20 »

100.000 Impermeables Plumes, Trinxeres i Xecos des de 15 pessetes

SECCIO A MIDA

Tenim una secció que ens permet en cas de qualsevol compromís que necessiteu un trajo de carrer, dol o etiqueta escollint-lo al matí, el podreu tenir llest a la tarda.

Trajos i Abrics a la mida des de 60 ptes. i amb classe superior des de 85 ptes. - Trajos etiqueta a mida, Fraks, Xaqués i Smokings desde 100 pessetes. - Trajos i Abrics de nen a mida, totes formes des de 30 pessetes

Obsequiem amb segells d'Estalvi Popular de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvi i altres presents a proporció amb l'import de la compra.

SECCIO DE CAMISERIA I GENERES DE PUNT

100.000 Camises confeccionades a 4, 5, 6, 7 i 8 ptes. molt superiors. - 100.000 Pijàmes confeccionats des de 6 ptes. i Bates des de 15 pessetes.

100.000 Mitjons fantasia i camisetes des de 1pta.

NOTA: Els que de fora de Barcelona vulguin servir-se de la nostra casa poden escriure i adjuntant 0'50 ptes. en segells, rebran figurins, mostres i un sistema especial per a prendre les mides amb les instruccions per a rebre l'encàrrec abans dels sis dies.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ,
PENEDIDES, 8. - Telèfon 21361
(ARREPENTIDAS)
BARCELONA

FORA DE BARCELONA
PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
ESPANYA: trimestre 3 Pessefes
ESTRANGER: trimestre 5 Pessefes

Barcelona, ventafocs d'Espanya

A som a l'acabament del 35. El balanç; el *confiteor deo*, el *mea culpa* s'imposa. Amb la brevetat que la present crònica precisa procurarem realitzar-la.

LA RAMBLA

No ha guanyat res d'ençà que uns senyors carregats de bona voluntat varen començar a protestar que fos via per a convertir-la en boulevard, i tot just amb consistoris de dretes és quan el lloc més cèntric i àdhuc simpàtic de Barcelona ha esdevingut una paròdia grotesca i astracanada de l'antiga Creu Coberta.

La Rambla és la via dels solars i la borsa de les impertinències.

Tenim tancat a les Drassanes; al lloc que ocupava «El Siglo»; i una mica més amunt, on hi havia l'antic «Dorado».

Despareguts els grans magatzems esmentats en front del lloc que ocupaven ha nascut una botiga de preus únics, el S. E. P. U., encís, encant, i cinquena meravella dels qui arriben cada matí de Sant Joan de les Abadeses i Uldecona.

El cert que els cotxers d'antany ja no es veuen, aixarrancats en front del botó de la roda del cotxe, però no és menys cert que davant de la Virreina, a les set del vespre, mentre els senyors estan de compres, els xofers reguen els dipòsits de benzina de darrera de l'auto...

No ha guanyat res la Rambla, ha perdut. Continua essent el domini d'en Güell, dels xofers i del pobres sense feina que dormen a les cadires. El balanç, doncs, per aquest costat acusa pèrdues, que són pèrdues d'amor a la ciutat dels senyors de les dretes que tenen a la rambla el mateix amor que a ells els tenim els amics, els fills de Barcelona.

LA MISERIA I LA CULTURA

Deixem a part si l'Esquerra ho va fer bé o malament, el millor judici el donarà la història, segons qui la escrigui, però és evident que de la seva tasca n'esdevé un balanç per a ells altament favorable. Mentre les dretes pactaven amb els jesuïtes i altres plagues negres i presidia les escoles el retrat d'un Borbó o del papa de Roma, les esquerres desenterraven uns fons ensopits de temps ençà i creaven unes escoles que avui són l'orgull de Catalunya. I quant els que han palesat l'amor als futurs ciutadans amb la instauració de centres docents, fornals on es forgen els homes de l'esdevenidor, acaben en els presidis d'Espanya, per dolents que hagin pogut ésser, per desencertats, per obtusos, la cons-

ciència del poble els eleva a categoria de màrtirs. Aquest balanç, doncs, és favorable....

LA LLIBERTAT DE PREMSA

Ha deixat d'ésser una realitat per a esdevenir una utopia pura. Abans, els diaris parlaven. Les esquerres deixaven parlar l'enemic i dels seus atacs en treien una experiència a voltes o bé una saludable reconfortació. Avui és diferent. La llibertat de premsa té, segons per quins termes, la punta antipàtica i dictatorial d'un llapis roig.

LA LLEI DE TAULS

De moment ens va fer molta gràcia. Ara ja no ens en fa tanta. Si aquesta llei fos atesa com cal, no hi tindriem res a dir. Espanya és una república de treballadors i els ganduls no hi tenen res a fer. Però no em negarà ningú que si tots els ganduls d'Espanya tinguessin d'ésser reclosos aviat restaria bona part de la península despoblada.

LA MENDICITAT

En Pic i Pon, l'il·lustre recòrdam de càrrecs, el senyor de les facècies virolades, dels acudits històrics i dels tres diaris bessons, va prohibir en absolut la mendicitat, la mendicitat clandestina, però en va crear una altra: la extraoficial.

Els inútils, els orbs, ja no paren la mà amb to de melodrama, pidolen una almoïna. Ara us volen fer comprar participacions d'uns sorteigs escarransits que tenen lloc cada dia. D'aquests sorteigs se'n fan de tres o quatre classes. I és una processó contínua de venedors de números que tota vegada que estan autoritzats pel senyor Pic i Pon es creuen un «Valdès» ambulat o una «Maria Illa» en estat embrionari. Els urbans estan més descansats, és cert, però ara dediquen les activitats llurs a perseguir llustrabotes, la qual cosa no deixa d'ésser un espectacle força edificant i distret per servir d'atracció als rossos forasters.

MOT DE LA FIN

També el teatre presenta un aspecte de cadàver insepult que fa feredat. Es parla d'una subvenció al líric català, que no ve mai. Als homes de la Lliga, al senyor Ventosa segurament que li deu interessar més les andalussades de Romea. Quinze mil pessetes per a subvenció d'una companyia de vers al teatre Espanyol són quinze mil pessetes que farien més bonic a la festa del llibre que és festa de cultura. De capelletes no se'n treu, com no sigui alguna gota de cera a la sotana... La missió cultural del senyor Ventosa és força clara, fomentar, ajudar i patrocinar oficialment tota mena de manifestació cultural sigui de l'ordre que sigui. I val a dir-ho amb franquesa, no veiem el senyor Ventosa per cap lloc.

F. O.

Tement un atac de l'aviació italiana, els abissinis evacuen la ciutat de Djidjiga durant el dia.

No entenem l'estratègia dels etiops; de dia evacuen, i de nit ataquen.

Quan dormen?

* * *

Segons *El Debate* Primo de Rivera era un gran home...

Dejad en paz a los que con Dios están. Bienaventurados los tontos, porque de ellos será el reino de los cielos.

* * *

El senyor Marsà entre altres novetats més o menys de S. E. P. U. ha dir que *el poder és siempre centro y por ello el partido radical no puede desaparecer de la fisonomía de España.*

Hi ha furóncols que deixen cicatrius a la fesonomia més dura.

* * *

També ha afegit: *¿Pero por qué se nos persigue? ¿Acaso porque cometimos algún error?*

Es pot ésser modest, però no tant!...

* * *

A València ha tingut lloc un homenatge a la memòria del periodista Lluís Sirval. L'ESQUELLA s'hi adhereix de tot cor...

* * *

En l'esmentat homenatge el nostre amic Gabriel Alomar ha dir:

«Una barrera se alza frente a nosotros: la de la España negra, la de Martínez Anido y Arlegui...» I afegim nosaltres, i la de Barrera...

* * *

Segons manifestacions del senyor Cirera Cirera la CEDA pensa publicar un diari a Barcelona. Preveiem una venda la mar de profusa... en garrotades.

* * *

Ens podria dir alguna persona indicada, el senyor Conseller de Cultura, posem per cas, *què s'ha fet del premi de vint-i-cinc mil pessetes per l'obra de costums barcelonins deixat pel patrici Agustí Massana?*

Es una pregunta que ens fan uns subscriptors, i francament no sabem què contestar...

Si per cas, ja ho tornarem a preguntar.

* * *

Un periodista va preguntar al senyor Bosch, subsecretari d'Obres públiques, quelcom referent al pantà d'Oliana.

Suposem que li van respondre que els plànols estaven un xic mullats...

* * *

A propòsit de l'homenatge a Apel·les Mestres recordem amb la molta consideració (?) que el mestre en gai saber va ésser tratat no fa gaires anys per l'Empresa del teatre Romea que aleshores formaven els senyors Grau i Pius Daví.

* * *

Hom assegura que aviat vindrà la Síngerman III a actuar a Romea.

* * *

Amb motiu del mateix assumpte el senyor Nombela és força felicitat. Nosaltres tristos i humils ciutadans ens atrevim a proposar-lo per a la Creu dels Sofriments per a la Pàtria.

* * *

—Abans usava les camises de Mussolina; ara, de Ceda.

Opina molta gent que en l'elecció del nou alcalde de Barcelona el millor encert fóra nomenar el senyor *Royo Villanova*. Es estrany que la C. E. D. A. no hi hagi caigut.

* * *

S'apropen eleccions. Si els diagnòstics i pronòstics no erren, seran per l'any... de la picor. I els que es grataran seran precisament els qui no les volen fer...

* * *

Un nou atracament a Madrid amb un mort i dos ferits. Un altre a Barcelona en el qual caigué mort un altre ciutadà.

Veritablement això és sospitosos tenint en compte que s'apropen eleccions...

El comentari es farà solet si els atracaments persisteixen.

* * *

I l'atur obrer? Bé, gràcies. I els pressupostos? Molt bé. I vostè?

X. X.

GLOSSARI

Tot celebrant la Puríssima

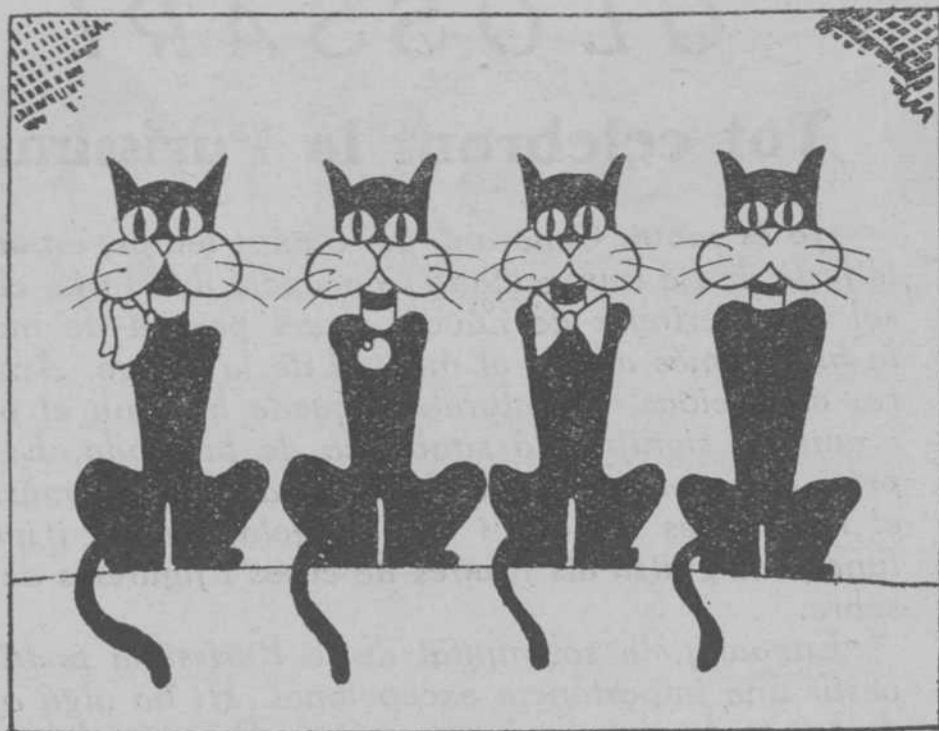
Jo és sabut. Cada any per aquest temps, en arribar la festa de La Immaculada Concepció de Maria, el vent sol desenterinyar de núvols el cel per tal de mostrar la blavor més adient al mantell de la Verge. Amb rars excepcions, la naturalesa queda bé amb el poetes i amb la significació simbòlica de la diada. Es després, pels volts de Santa Llúcia i de Sant Torçàs, que el mantell es replega i una plugeta pèrfida i inoportuna fa la guitza als firaires de cases i figuretes de Pessebre.

Enguany, la solemnitat de la Puríssima podria revestir una importància excepcional. Hi ha algú que té dret a reclamar-ne el patronatge. Després del concili que va definir el dogma de la concepció sens màcula, no coneixem res més interessant que l'acord pres fa poc per un partit o partida que no cal anomenar perquè la seva presència es sent com l'all i la menta — prescindim d'altres sentors més escaients però menys aromàtics — de declarar-se ell mateix el més honorable i polític dels organismes que van a la seva.

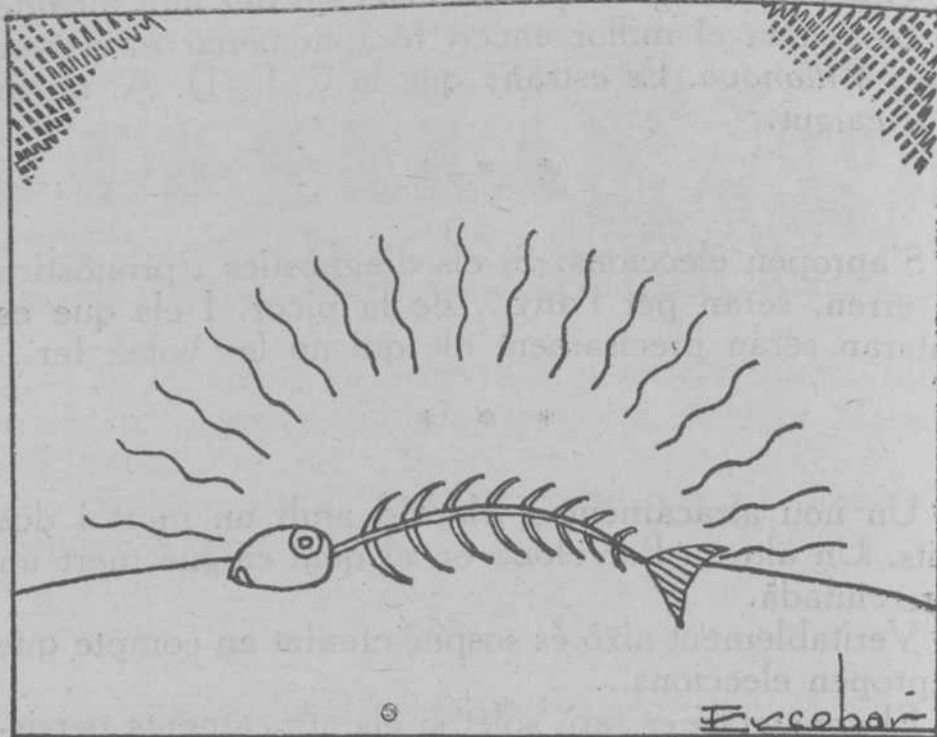

—Pel que veig, ja hi ha bolets.

—Oh, i els que hi haurà.

—Radicals semus.

Así acabemus.

Al partit de referència, li manca un sant patró que li augmenti la gràcia. Els patrons valedors, com els emblemes i certes etiquetes pomposes, donen to i prestigi, i, molt sovint, fau veure el que no és. Un polset de sal ben administrat cura la insípidesa de les viandes. Un bon raig d'essència pot dissimular certes males olors. Hom pot emprar a tot drap mots màgics com patriotisme, austeritat, ordre, sentit constructiu, per a tapar la corrupció, els lladronicis i misèria moral de manta genteta enravenada com uns gegants de processó i inflada com uns Budes. ¿Per què no refer les virginitats atrotinades i les fames amenaçades de convertir-se en un pellingot?

Qui ha fet el molt pot fer el poc. Si els rèprobes i els endimoniats d'ahir han escoltat la veu que va convertir el dolent Saulo en l'apòstol Pau i segueixen, convictes i confessos, el senderó de la gent de bé, poden santificar encara més les obres llurs triant un patronatge celestial que les avaluï i els presenti contrits i satisfets.

No n'hi ha prou que es remullin la mà amb aigua beneïda abans d'afanar una cartera, ni que es facin perdonar les aventures d'anys enrera, quan men-

javen capellans a la brasa i cremaven convents, després d'expulsar la bossa del bon burgès. Cal que donin l'exemple dels grans penediments. Els de la casa ja se'n fan càrrec que la carn és flaca i que les ungles tenen tendència a fer-se llargues i a urpejar. Precisament, l'Església perdona benèvolament els pecats que afecten als manaments sisè i setè del Decàleg, més que les altres culpes, car es tracta de pecats de gran rendiment material i espiritual. Si no hi haguessin impureses no hi nauria Magdalenes penedides. Si el furt, el frau i el robatori no fossin actes d'ús corrent, minvarien les restitucions, que és el que fa bullir l'olla.

A tots ells, fadors i encobridors, tap i carbassa, els podran ésser aplicats aquests versos del refranyer:

Pura la madre, pura la hija;
pura la manta que los cobija.

Es clar que hem fet un petit canvi de lletra, car no ens havem atrevit a reproduir el refrany tal com el diu el poble, i tal com el Pare Coloma el va estampar a tall de lema d'una de les seves novel·les.

PANICAL

Cronòmetre

ARBITRARIETATS FEDERATIVES

Mai no hauríem cregut que els senyors de la Federació Espanyola de Futbol arribessin a un grau tal de despreocupació d'ensenyar públicament als federatius que assumeixen càrrecs a les petites federacions filials, com han d'emprar els reglaments perquè la justícia tingui l'aplicació més elàstica possible i sigui factible protegir els delictes en tots els casos presentant-los a la vista del públic amb l'aparença de crims legals.

El cas Terrassa-Sant Andreu ens ha donat motiu per a polsar aquesta demostració de gruix epidèrmic d'uns senyors,

i l'esperit delictiu d'uns reglaments que, si cauen en mans lleugeres, poden servir d'empar a totes les deshonestedats, més que de norma per fer respectar la llei als camps de joc on, amb la capa de l'esportivitat, no es permet l'entrada al Codi penal.

Mai no hauríem cregut, repetim, que pesés més en l'ànim dels rectors del futbol nacional l'amistat a tal o tal senyor que dictés tal o tal vot particular a una decisió per a produir un cop d'efecte, que la serietat pròpia del càrrec per fer-los resoldre un cas amb una sortida de clown de circ que alguns dels senyors del mateix Comitè de Madrid en dirien una «perogrullada».

La Federació Nacional ha refusat l'apel·lació del Terrassa a la resolució del cas Terrassa-Sant Andreu i han dit que ja no

havia d'haver passat l'afar del Comitè de Competició, puix que la resolució donada per aquell era perfectament legal a l'empar dels reglaments. Ni el Comitè d'Apel·lació de la Federació Catalana, segons la Nacional, estava en el dret d'acceptar l'apel·lació presentada aci pel Terrassa, en primera instància; la Nacional ve a dir, amb aquesta resposta, que no hi ha dret d'apel·lar quan una decisió d'un jurat es fonamenta en la llei.

¿Ens voldrien dir els senyors de la Federació Nacional quines són les resolucions que mai s'hagin donat, fins per un tribunal judicial, que no tinguin tots un fonament dins de la llei i que no s'hagi presentat recurs quan ha calgut davant del Tribunal Suprem?

¿Ens voldria dir el Comitè per què el cas del Terrassa-Sant Andreu podia també ésser jutjat, com ho va fer el Consell de la Federació Catalana, revocant la primera resolució i per què tenint dues sortides creu, en canvi, que no hi havia lloc d'apel·lació?

Poden estar tranquils els clubs catalans que, quan a un camp de joc es cometi algun fet delictiu, no hauran de passar

angúnies perquè de la Federació Catalana igualment que de la Nacional, en sortiran encara afavorits, si saben trucar amb diplomàcia a les portes on es peca sovint de debilitat poc decorosa.

Ara s'haurà de posar en pràctica un truc ben saludable (?) per evitar per tots els mitjants la pèrdua d'un partit. Tots els clubs que vulguin fer-ho poden produir un escàndol apallissant un àrbitre, enviant els camps de futbol quan el contrari porti un gol d'avantatge i els jugadors del bàndol propi estiguin en condicions difícils per lessió. No tinguin por que no els passarà res. S'ha signat un precedent a la Federació Espanyola que faran repetir tots els partits que presentin aquesta característica delictiva i llavors el club que perdrà podrà presentar al camp els jugadors fresquets a decidir el partit que havia de perdre, amb uns quants minuts de joc.

Els tribunals públics no intervenen en afers de futbol però potser per descans dels esportius haurien de fer una visiteta a certes Federacions.

AQUELL

Altaveu indiscret

Dels resultats de la darrera data ens cap la satisfacció d'haver encertat al peu de la lletra el del Barcelona, a mitges, el de Madrid i el de Bilbao i d'haver fallat en absolut amb els altres puix que pronosticàvem un empat a Oviedo, una victòria del Betis amb l'Hèrcules i una victòria mínima de l'Athlètic de Madrid davant l'Ossassuna, quan fou el resultat un sorprenent i rotundíssim 4 a 0.

Per la propera jornada ens hi anirem afinant. A mesura que els resultats vagin donant la pauta de la situació dels equips i que els veiem jugar als camps catalans, el pronòstic serà més fàcil encara que sigui tan exposat endevinar fins la suma de gols. Nosaltres, però, insistim puix que no ens guia cap més afany que el d'advertir amb els nostres errors el llegidor.

Ràcing — Barcelona	1 a 2
Sevilla — Madrid	0 a 2
València — Ossassuna	2 a 2
Athlètic de Madrid — Athlètic	1 a 1
Espanyol — Betis	Empat
Oviedo — Hèrcules	3 a 1

* * *

Es va córrer diumenge pels carrers de Barcelona la «Volta a Barcelona vella», prova que fou un èxit, i que acabà amb la victòria del remarcable corredor Manuel Andreu.

La figura d'Andreu pren de dia en dia més relleu dins del nostre modest atletisme.

* * *

El Bàsquet Laietà perdé els partits de primers i segons equips davant del Barcelona. El fet que va sorprendre el Laietà és comprensible puix que els jugadors del Barcelona foren obsequiats en el mateix camp de joc amb costelles i xampany de marca i això els féu millor efecte que tots els tecnicismes d'entrenador.

Potser que els clubs de futbol ho provessin.

* * *

Aquella normalitat que sovint era cosa segura en futbol en anteriors campionats, enguany resulta escaçada perquè els equips més fluixos donen sorpreses en camp contrari i els més forts sovint fan un paper difícil a llur propi domicili.

Ara és al rugbi on es registra el fenomen de la regularitat de guanyar a casa i perdre al camp d'altri. El diumenge no hi va haver cap resultat que no fos així.

¿Influència del públic? No ho creiem, puix que el rugbi acostumen a jugar-lo en família.

* * *

L'Espanyol ha fet ben poques adquisicions notables aquesta temporada.

Saprixa portà amb ell de Costa Rica el mig-ala Chisseta.

Signà la fitxa un tal Alvarito que procedia d'un club de Galícia, també un aragonès que ja no recordem el nom i l'Echazarreta tot just cedit al València.

Tots aquests elements han estat facturats a hores d'ara i de les adquisicions sols ha quedat en Pardo que valgui la pena.

Ens oblidàvem d'esmentar en Green, que aprofitant que s'haurà de posar bé de l'operació de l'apendicitis que acaben de fer-li, el facturarà a la seva terra i d'en Clípson que fa dies va portar les malèties pròpies a Londres amb l'encàrrec de cercar-hi pis per l'entrenador.

Ara solament manca que tampoc guixin en Costa i Moreno, i llavors sí que haurem de creure que l'Espanyol s'ha tornat el Barcelona de dos anys enrera.

* * *

Banús, de l'Horta ha signat la fitxa de jugador per al Barcelona i sembla que juga bé i que farà quedar com uns homes els seus patrocinadors.

Ho desitgem per l'actiu Roig que és el qui ha fet possible l'ingrés del ben plantat Banús a can Barcelona.

* * *

Sembla que no es parla d'Ignasi Ara. Aquest boxador qual·sevol dia ens assabentarem que ha anat a Hollywood a filmar pel·lícules puix que és per la cosa que serviria millor.

Els boxadors de saló tots segueixen les petjades de Tomàs Cola.

* * *

Heus aci el resultat de la inauguració de la temporada de boxa en Gran Price.

Començarem per a remarcar que la direcció d'A. Bennet Fey s'ha conegut notablement car l'ambient era del que es sol mastegar en les grans vetllades pugilístiques americanes.

Els resultats foren els següents:

Lorente va batre per abandó a Kid Nato.

Jim Terry va batre a Arlandis per punts.

Arias lessonat va abandonar després de quatre rounds esplèndits, contra l'anglès Edwárt.

Martínez de Alfara que detenta el campionat d'Espanya contra Sola, i Lozano contra Plander feren matx nul.

El resum de la vetllada es pot donar per satisfactori.

PENQUES

**Aquest número ha estat
visat per la censura**

Com s'ha solucionat a Barcelona l'atur forçós i la mendicitat.

el cine

La producció nacional ha emprès un camí que el portarà, per poc bé que ho facin, a un èxit complet. En poc temps s'ha doblar el nombre de pel·lícules i millorat llur qualitat.

Cal que les pel·lícules siguin de temes nacionals i que es deixin d'espanyolades. Ja n'hi ha prou amb les que han fet dissortadament alguns productors nacionals, i amb les que tot sovint ens obsequien cases estrangeres.

La vitalitat de la producció espanyola és indiscutible i convé d'encoratjar-la.

Rumbo al Cairo i Noblesa Baturra de la Cifesa; Don Quintín el amargao, de Filmófono; Aventura Oriental, de Buhigas Soler; Es mi hombre, Exclusivas Simó; Rataplán, de Cifesa, Rosario, la Cortijera, de J. Balasch, són produccions, ben rebudes pe'l públic, que marquen l'orientació vers on s'han de dirigir els productors.

Aviat caldrà tenir en compte, dintre del mercat mundial, la producció hispànica.

TANI ZERGA.

LES ULTIMES ESTRENES

Alta escuela, és una bona pel·lícula, plena de veritables encerts que encimbellen l'art cinematogràfic. Una interpretació excel·lent de Rudolf Föster i d'Angela Salòker, de la casa Ufilms.

Noblesa obliga, un èxit de rialla contínua, i fina sàtira dintre un marc d'alegria sostingut. El formidable Charles Laughton revela el seu geni humorístic en aquesta producció Paramount.

Estrictamente confidencial, es pot classificar entre els millors films, amb l'excel·lent interpretació de Warner Baxter i Myrna Loy. Una producció de Frank Kapra, de la Colúmbia.

El delator. Parlem amb un xic de retard d'aquesta estupenda cinta, en la qual el seu intèrpret, Víctor MacLaglen, posa un treball enorme. Es una de les millors pel·lícules de la casa Ràdio.

Angelina, o el honor de un brigadier, encara que és de producció americana, resulta més espanyola que les fetes a la

—Cregui'm, amb tayàs es pot fer molt de fum.

península. Es una deliciosa comèdia del Madrid vuit-centista, molt ben interpretada. Honora la marca Fox-Film.

PARADOXES

El cinema és un art. El setè, perquè cronològicament ve després dels altres; però no és el setè, quant a vàlua.

El cinema va ésser mut quan no podia parlar; però, ara, parla massa per poder dir que és sonor. ¿Serà amb colors i perspectives o aerodinàmic com els autos? A pesar dels seus múltiples avantatges, encara, per a alguns, és una deliciosa comoditat per a l'oblit i per a la son, mentre que per altres és un afalac per les tenebres que els proporciona.

En un principi el cinema fou francès, després passà a ésser americà, malgrat les pacients proves que han fet les altres nacions. El cinema americà, és el més internacional, dintre del seu nacionasime, (i deixarà una fita per haver fet semblar la vida més llarga i el temps més curt. Des dels homes de les cavernes, fins a l'home sintètic del futur, l'edat del cinema, com la del ferro i del bronze, s'esforçarà a valoritzar les bones condicions de vida dels espectadors... i de la càmera.

Les empreses es preocupen massa dels títols. Hem vist: Te quiero y no sé quién eres. Després, ¿No quiero saber quién eres! Per fi, ¿Dime quién eres tú!

També hem vist Al compás de las horas. Al compás de la vida. Al compás del corazón. Això acabarà amb El compás dels compassos.

Hi hagué un «Frankenstein», després «La novia de Frankenstein». Si la cosa va bé, aviat veurem «El Fill de Frankenstein» i «El nét de Frankenstein».

El temps de les pel·lícules de feres a passat de moda. A través del Amazonas, Gongorila, Remo Satán, etc... Ara, les feres són éssers humans o els éssers humans són feres. Estan en voga «Los horroses de la guerra». «Los últimos 20 años». «Héroes olvidados», etc... sense oblidar els conflictes italo-etiòpic i Xino-japonès.

Les empreses s'adapten als corrents moderns: les sessions contínues. Esperem que els espectadors també s'hi sabran adaptar.

L'emissió d'avui

Bon dia tinguin, senyors ràdiooients. Aquí on no em veuen, sóc el locutor de l'emissora E3BQ, Ràdio Esquella. Anem a engegar la nostra emissió d'avui. Estat del temps a les 11 hores: serè. Estat del temps a les 12, serè. Estat del temps a la una: tèrbol. Estat del temps a les tres de la matinada: francament torrat.

Anem a emetre, ara, un disc. Escoltin-lo:

«Luis, lalalà,
Luis
lalalalalalala,
Luis, lalalà,
lalà,

Itàlia i Abissinia

(Del nostre enviat especial)

Cançó que torna:

¡Ay mi moreno! ¡Moreno Calvo!
¡Ay mi Moreno! ¡Que gusto da mirarlo!
¡Toda la vida mi compañero,
Toda la vida será él mi Moreno!

lalalalalala... lalalà.» (Aquest *la* és un *do* pregon.)
Han sentit un disc. Atenció: comencen els anuncis:
«Mengeu *tayarines*!»
Escolteu, seguidament, la nostra sessió d'humorisme fàcil:
—«Sabeu qual és el *ave que corre más*?
—*L'avietomòbil*!»
(Això no és humorisme ni res! Ens hen estafat. Ens hen fet el *timo de l'emissions*!)
—«Saben qual és el *ave que corre más*?
—*El piñón de las rellenas*.»
Ha acabat la sessió d'humorisme fàcil.
Atenció!... Atenció!... Atenció!
Servei de socors de Ràdio Esquella:
«S'ha perdut un gos llop. Porta collar. Respon per «Boby». Si el trobeu, aviseu-nos. Nosaltres ens encarreguem de fer-vos el guariment d'urgència. El gos és rabiós.»
Escolteu la conferència dedicada a l'Associació dels Sord-Muts del País:

Aquest número ha passat per la censura.

No heu sentit la conferència de què us parlàvem.
Lliçons d'aviació sense motor, pel culte catedràtic senyor Manuel Santdissabte:

«Senyores, senyoretetes, senyors: avui els parlaré de les tres menes de vapor. Les tres menes de vapor són quatre: d'aigua, de subtètic, de sibnoferlis, de straperles, de tayalbacallanis i de lerrougillismín. Això vol dir, doncs, que a l'hora de construir un avió de vol sense motor se'ns presenten dos dilemes, que deia En Pich: fer-lo amb motor o fer-lo sense. Si es fa amb motor, ja no és un planejador, i si sense, ja no és avió. Recristina, quin embull! Bé: ho deixo per a demà. Bona nit.»

Heu escoltat la conferència del professor Santdissabte. Ara sentireu campanes:

«Nang... nang... ning... nang... nang... ning.»
Les tres! Heu sentit les tres.
(Quina hora dieu?)
Les tres!
(Caram, que és tard!)
Senyors: donem per acabada l'emissió d'avui.

Addis-Abeba presenta l'aspecte de les grans solemnitats. No n'hi ha per menys. L'embargament del petroli per part dels nordamericans ha deixat Itàlia a les fosques.

Dia 7. — Com a conseqüència de l'embargament de petroli, comença a faltar la energia a Itàlia, que ja la venia a 1.51 quilovat.

Dia 8. — El Negus s'ha comprat unes ulleres blanques i ja comença a veure-hi clar.

Dia 9. — Del front italià asseguren que no és cert que el Negus hagi volat per damunt d'ells. Asseguren que qui va volar va ésser un avió.

Dia 10. — Avui ha arribat d'arribada forçosa en paquet Madrid. L'esmentat paquet ostentava un precinte amb les inicials O. M. F. *Ojo!* *muy frágil*... de memòria.

Dia 10. — Contra el que hom suposa el Dolo no és general. Dolo és una ciutat que han guanyat els italians, avui, a les sis, trenta.

Dolo, 11. — Els italians han evacuat Dolo; ha pres part en la evacuació el periodista Francesc Madrid Saragossa i Alacant.

Dolo, 12. — Dolo ha estat reconquerit per les tropes italianes. Han estat a punt d'afusellar un poeta català que el prenen pel Negus. Era en Viura.

Dia 13. — Dia fatídic. Els abissinis, al front dels quals marxava el ras Desta, han recuperat Dolo, de nit. Suposem que Desta data ja no el tornaran a perdre. Tot seguit han estat emplaçades sis bateries d'alumini en una parada de bunyols.

Dia 14. — Es rumoreja que ha arribat en Pic i Pon.

Dia 15. — Els italians han emprat, en el darrer combat, les bales Stehe, Stehe i els straperlos.

Dia 15. — Ha estat nomenat governador de Djidjiga, el ras Che.

Djidjiga. — Ha fet mitja Djidjiga, el pla del mariscal Bagdoglio, el qual consistia a llençar als abissinis proclames que no eren altre cosa que prospectes del teatre *Nou*.

Djidjiga. — Ha evacuat el governador general d'aquesta ciutat en oír els primers trets dels etiòps.

Harrar. — Pensa mal i no *harraràs*. Al general Graziani l'han atacat aquesta nit per la reraguarda.

Harrar, 16. — Havem harrat. L'atacat ha estat Makalé.

Front del Tigrè. — Ara resulta que Makalé és un poble, i Harrar una vinya.

Addis-Abeba. — Segons els darrers croquis publicats a *L'Humanité*, resulta que el ras Seyun, malgrat ésser *ras*, és també general.

Addis-Abeba, 19. — Acabem d'admirar una ombrel·la, regal que les filles de M. regalen al Negus, confeccionada amb tuelles de cocoter.

L'ombrel·la té set pisos, i hom assegura que l'Ajuntament de R. O. (republicano orden) pensa adquirir-les per emplenar el tancat que, per deu anys almenys, tindrem on hi havia la caserna de les Drassanes...

Front de Tigrè. — Els somalis italians han entrat al cos a cos amb l'enemic.

Una vegada barrejats no ha estat possible encertar els que eren d'Itàlia i els que eren rebels.

Han guillat plegats i així hem sortit de *confuncionismos* que diria Don Pico...

Webbè, 20. — A Webbè operen les forces motoritzades de la *Vanguardia*.

La *Vanguardia* està plena de creus. Es veu que els operats han estat molts.

En entrar en aquesta vall els abissinis cantaven el seu himne guerrer que com el lector sap comença així:

A Webbè, a Webbè
y apurar...

Nord. — Ens assabentem a darrera hora que Makalè, Gheralta, Dolo, Djidjiga, Londres i Graziani no són ciutats abissíniques.

Harrar. — Al poeta Viura, li ha estat concedit el coco natural en els Jocs Florals de Dolo.

El seu lema era: *Geograficus, Etiopicus, Flòrium*.

Dolo. — La Somàlia ha estat també atacada per reraguarda i sempre de nit.

Harrar, 22. — Ja ha estat vist el ras Seyum i el seu exèrcit fins ara invisible, estaven escoltant una obra de l'autor senyor Borràs, «El ejército invisible».

Tigrè, 23. — Escriuré demà, si m'ho permet la censura del Ras.

X. X. X.

Reglament del joc de les eleccions

Poden prendre part en aquest joc tots els que en tinguin ganes.

Es juga igual que el joc de l'oca.

Cal tenir uns daus, unes fitxes, i, apa, som-hi!

1.—Sortida.

5.—Avis de perill.

6.—El perill que us deia: un radical (1). Es perden tres llocs.

8.—Un discurs d'Azaña: es guanyen dotze llocs.

10.—Censura: tres vegades sense jugar.

13.—Ceda. (Ce da la vuelta al ruedo i, au, cap a casa!)

14.—L'Straperlo: S'avancen deu llocs.

18. El caudillo (2). Es juga set vegades seguides, però endarrera.

20.—Les boles blanques i les boles negres: dues vegades sense jugar.

25.—El carnet electoral: es perd... el temps.

28.—La mitra: Ja la ballem! Set vegades sense jugar.

31. El vaixell Tayà: es guanyen deu llocs (3).

39.—Llei de premsa: Tres vegades sense jugar. La que fa quatre, es mou la fitxa, però endarrera.

41.—Visió de dretes: es reculen cinc llocs.

46.—Ja hi som. Una empenyeta més i...

(1) Cordeu-vos l'armilla!

(2) Això és la «negra».

(3) I alguns milions.

croniqueta de la setmana

Els diaris han donat compte del viatge que ha fet a Madrid el senyor Pociello Forradelles.

Sobre les trascendents entrevistes que deu haver celebrat a la capital de la República, els diaris no en parlen.

De tornada, el senyor Pociello Forradelles s'ha tancat en un absolut mutisme.

Estem amb l'ai al cor!

* * *

Ara, el nostre Ajuntament té ocasió de quedar-se, per una misèria, amb el vell Palau de Centelles, únic exemplar que queda a Barcelona dels casals senyorials del segle XVI.

Però no se'l quedarà, ja ho veuran. Manquen diners per a «churreries», Font del Miliu i altres coses por l'estil.

Molt patriotes, això sí! Pàtria de la seva.

* * *

El Real Club Republicano es desfà com un bolado. En P'c no vol pagar més i els socis s'escampen que és un gust.

El noi Roman, que s'havia fet certes il·lusions està desesperat.

—«¡Y para eso hemos fundado una Juventud! —diu.

—Almenys ens hi deixessin el billar—diu en Clapera.

El Polo, fred com sempre.

* * *

Ja no es parla de començar la Gran Via C.

Els botiguers poden respirar tranquils. Els seus interessos no patiran.

I es deixaran per fer els negocis a base d'indemnitzacions que són obligats en semblants casos!

* * *

Ja ho deuen haver vist amb el consegüent astorament. En Costa i Déu, que quan manava l'Esquerra sostenia que el periodista no devia ésser més que periodista, ara ha represen-

tat oficialment, en un acte públic, al Conseller de Cultura de la Generalitat.

Ja veuran com en Brunet ho troba bé!

* * *

El senyor Jover Nonell ja torna a ésser conseller. Que li sigui lleu per al bé de Catalunya.

* * *

Se'ns pregunta:

S'ha d'escriure Vilallonga o Villalonga?

Veuran. Si es decanta cap a la Lliga, Vilallonga. Ara si ho fa cap a la Ceda, Villalonga.

Està clar, oi?

* * *

«Ahir tot. Avui res.» (Paraules d'en Pic.)

I demà, res. (Això, ho afegim nosaltres.)

* * *

L'Amanac Bailly-Baillieri d'enguany publica una efemèride que diu: «Dencàs, Azaña, Meléndez y otros revolucionarios huyen por una alcantarilla.» I vol dir que no hi anava algun redactor de l'Almanac?

* * *

El senyor Santacana va anunciar la seva dimissió. Hi ha un altre Santacana que fa «L'idiota» i no tolera competència.

* * *

Quin ofici és aquell que requereix no saber res de res? Locutor de ràdio.

* * *

SAFAREIG TEATRAL

Les famílies que tenen telèfon es veuen sorpreses, aquests dies, per una trucada intempestiva.

—Digui.
—Escolti: que ja tenen el Carnet electoral? Cal que el treguin! —diu una veu de dona.
La resposta, gairebé sempre és impubliable.

* * *

Els del Saló de la Moda varen donar un banquet al senyor Pic.

I a les postres tothom va plorar. Fins en Ribé.
Res, una cena que es convertí en una escena!

* * *

Una frase d'en Pic:

—«Unos envidiosos han querido ponerme en un membrete...»
Volia dir «en un brete».
Com que tothom plorava, no hi varen reparar.

* * *

L'Ajuntament dona un premi de cent duros als pares que tinguin dotze fills.

Felicitem de tot cor el conseller senyor Mateu.

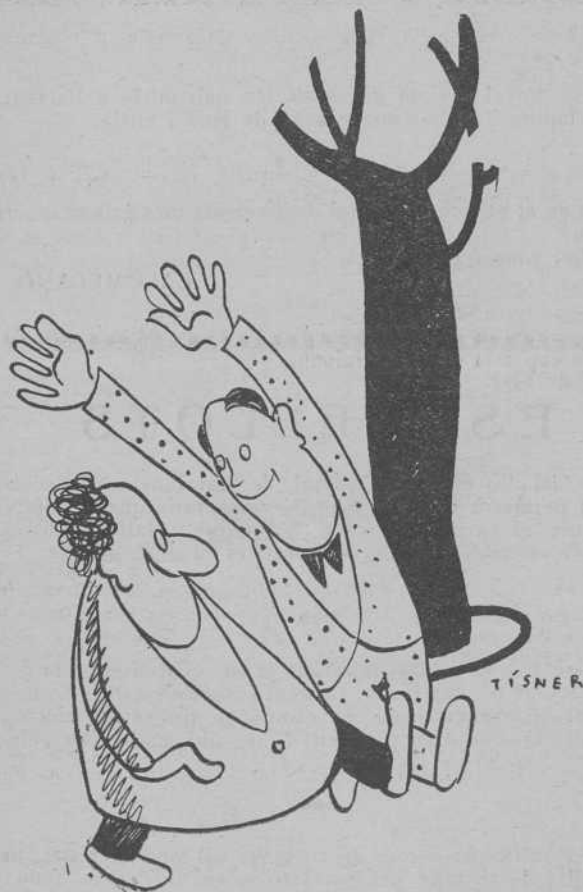
* * *

Hom diu si en Jesusín Ulled ha estat a punt d'ésser Alcalde.

No ens hauria estranyat gens.
Ara en Pic tot li surt cap per avall!

* * *

Ha arribat el magistrat que procura esbrinar l'afer Strauss.
El senyor Pic se'n va a l'estranger per raons de salut.
El governador de Mallorca se'n va a Madrid.
Tres notícies que no lliguen.

—Si no m'etiopioco s'abissinien dies molt negus.
—¡ tàlic! I tàlic...!

Hom diu...

Que el senyor Ros, l'empresari del Nou no ha volgut estrenar una obra lírica que porta el títol de *Al doblar las amapolas*. De l'esmentada obra tenim les millors referències i no comprenem la negativa del senyor Ros..

* * *

Que l'esmentat empresari del Nou pensa estrenar una sarsuela amb música del seu hereu, l'estrena de la qual ja va fracassar a províncies.

* * *

Que aquest és el secret que al Nou no s'estreni *Al doblar las amapolas*...

* * *

Que mentrestant el públic del Nou s'ha declarat *desierto*.

* * *

Que al Novetats hi va companyia lírica i que ja està el compromís signat.

* * *

Que al Tívoli, l'home dels diners de la futura revista de Sugranyes és... molt filharmònic, i si, com tenim entès, se'ls juga tots, acabarà tocant *La marxa de Cais*.

* * *

Que Rodolf Blanca va al Líric de Palma de Mallorca a omplir les festes properes.

* * *

Que la companyia Giro Casas ja ha arribat a Càdiç, i se n'han desembarcat tres, perquè van veure que els empresaris demanaven tabac al majordom.

* * *

Que Pius Daví i Maria Vila en reemprendre la nova temporada de català, formaran una companyia d'elements nous, amb aspiracions i facultats.
Ho celebrariem moltíssim.

* * *

Que, a la porta del Victòria, han posat les inicials R. I. P. i al primer pis del número 1 de la Ronda de Sant Pau hi fan cua...

* * *

Que han fet proposicions al baríton Miret per actuar al Nou.

* * *

Que el mestre Baifar ja es torna a deixar la barba.

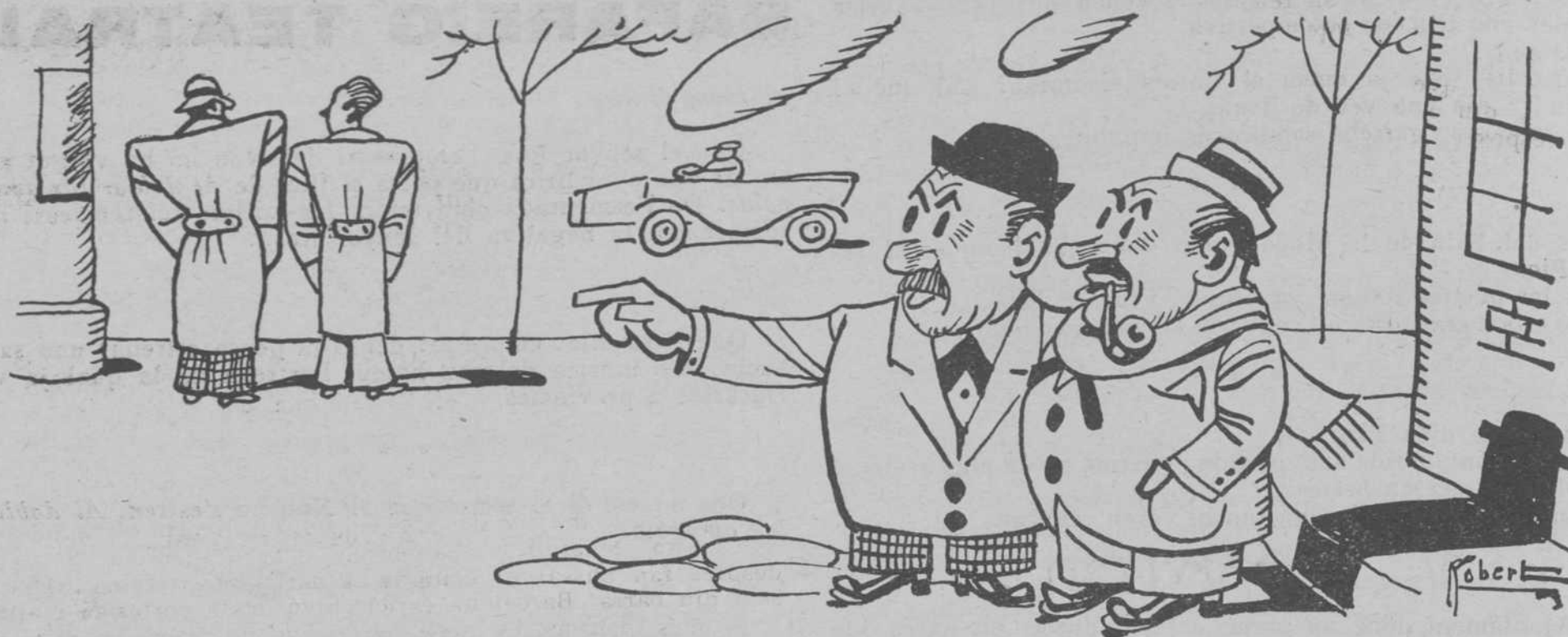
* * *

Que al Còmic van entrant pessetes, i que això representa una lliçó per als senyors que pretenen presentar les revistes amb quatre draps.

* * *

Que al Victòria per les festes de Nadal, actuarà la companyia del pastor poeta.

* * *

—Has vist quina moda porta el jovent?

—Ja està bé, no veus que el jovent d'avui s'ho tira tot a l'esquenal

Que el pastor poeta no ha volgut col.laborar (?) amb Joan Pons, com han fet gairebé tots els autors que han estrenat en aquella casa.

* * *

Que el líric català es farà per Reis i que el valencià senyor Martínez Valls, serà segurament qui obrirà la temporada.

* * *

Que l'empresari de l'Espanyol, valencià ell, valencianista, no admet cap obra d'autors no valencians.

* * *

Que amb l'intercanvi, sortim perdent.

* * *

Que l'obra del mestre Martínez Valls porta llibre d'un altre autor-taxista, valencià també.

* * *

Que el senyor Llimona no sap què fer...

* * *

Que podria ésser que li sortís de trasantó un director que s'oposés a l'actuació valencianista.

* * *

Que els cafès dels còmics cada dia estan més plens, senyal inequívoca que no tenen res a fer.

* * *

Que per contra del que es va assegurant, el teatre del passeig de Gràcia esdevindrà capella cabdal i patrimoni de 'a Lliga, i que hi debutarà, pel febrer en *Vilches*.

* * *

Que el director artístic serà un conegut autor teatral força jove encara

* * *

Que el compromís ja està adquirit, i l'esmentat autor calla i va fent.

* * *

Que el senyor Mata de Hierro ex-voluntari rebutjat del cos de policia, no portarà companyia a l'Apol.ló pel senzill motiu que no té ni crèdit ni diners per a fer-ho.

* * *

Que Assumpció Casals ja parla el castellà, segons li diuen a Madrid, «sin apenas notársele el acento».

* * *

Que en Clapera ha canviat el local de l'*Edén* pel Principal de Girona.

* * *

I que tot el reclam del *Mati* fet amb miras a l'actuació d'en Clapera ha estat una planxa de tona i mitja.

* * *

Que en el panorama teatral dominen els tons grisencs, ocres i negres.
Gano, gano i gano.

CALOMELANO

ESQUELLOTS

L'actual Governador General de Catalunya ha declarat que no permetrà la publicació de comentaris que discuteixin o ataquin el carnet electoral. El senyor Vilallonga ha assentat la veritable doctrina en posar les coses al seu lloc. F...

Amatents a les ordres superiors ja ens guardarem com d'escaldar-nos de fer cap ironia sobre el carnet electoral. Es més; som dels convençuts que la campanya pro-carnet electoral té tot el caràcter d'un plebiscit. Lloc serà qui no ho vulgui veure.

Ara resulta que segons on i com es col.loca un retrat, una francesilla de cortesia pot convertir-se en un delicté. Com si l'ordre dels factors pogués alterar el producte!...

—I com són les càrteres de Ministre?
—De vegades són plenes de diners.

El senyor Pic i Pon ens abandona, després d'haver abandonat la nodrida, variada i vistosa col·lecció de càrrecs que llua. No sabem si conserva encara la presidència de la Cambra de la Propietat, j

Els bisbes italians fulminen llurs atacs contra els abissinis malgrat d'ésser cristians. A l'altra guerra, l'episcopat italià anava a favor dels etiops. Motiu del canvi? Ah! Es que llavors hi havia a Itàlia un govern liberal i maçònic. Mentre que ara... De totes maneres, diuen que Déu té un bastó.

A Madrid, uns atracadors s'han apoderat d'un milió i mig de pessetes pertanyents a l'Ajuntament de la capital de la República. Ja se sap; els mals exemples s'entomanen.

Cap tol de coses privades:
Malparlar dels qui mataren Layret.
Ferir l'amor propi dels sinistres i xirois — de tot hi ha — de la monarquia.
Actuació i propaganda republicanes.
Censurar la política constructiva i oportunista (?) de la Lliga.
Al·ludir els qui enderrocaren la República del 1873.
Fer esment de les cireres en ple hivern. Es preferible parlar de penellons.
Posar en dubte les virtuts terapèutiques del carnet electoral.

Els qui deien que l'Straperlo era un joc de poques taules, un joc familiar i gairebé infantil, tenien tota la raó. Després o abans de Strauss, ha vingut la Guinea, els 18.000.000 de pessetes esmerçats en autos demanats per telèfon, l'adquisició a pes d'or d'una illa destinada a ganduls i malfactors i que

ara podria tenir un destí ben escaient, i altres coses que anirem veient si tenim vida, paciència i salut.

Es ben trist, després de tot, que en règim republicà — nominal almenys — puguin passar les mateixes coses de la monarquia, àdhuc amb els mateixos personatges, comprenent-hi aquells republicans històrics de Reial Ordre que sempre s'han sentit atrets per l'oloreta del rebost.

Senyor Royo Villanova, vostè també? Tan patriota i tan... agrari!

Per curiós, el cas d'aquests personatges, mascles i femelles, que de tant en tant i amb motiu de fer d'escolans d'amèn d'algun homenatge, s'estatgen al Ritz, no s'estan de res i després fan passar el compte al nostre Ajuntament. D'això se'n diu barra. Barcelona és «arxivó de la cortesia» i altres coses més que ens dediquen per a rentar-nos la cara amb un drap brut i buidar-nos les butxaques. Alguna vegada, però, caldrà preguntar el dia i l'hora en què les mosques acostumen a pujar al nas.

Després de les coses que passen, els de la Lliga poden anar dienç a boca plena allò que «Espanya ara es sent governada». Entre ells, els *altres* i els del *todo para el jefe*, han eixamplat tant la base de la República que s'han escorregut els punts.

Els nostres avis eren uns romàntics, uns il·lusos. Figureu-vos si eren babaus, que quan feien revolució, la qual cosa acostumava a passar un dia per altre, posaven en les barricades un rètol que deia: «Pena de mort al lladre». I el que era pitjor: ho executaven.

Ara les coses han canviat i s'ha posat de text la coneguda auca d'«El mundo al revés».

CORRESPONDENCIA

Ciurana. — Ciutat. — Censurat el dibuix.

Ebuis: Vostre treball no té preu i no us volem enganyar, per què escriviu amb el peu, si ho podeu fer amb la mà?

Rovelló. — Breda. — Els rovellons solament tenen sortida els dies de pluja; això no vol dir que amb un altre estil i una altre ortografia i unes altres idees podeu arribar a no fer res de bo.

Angelina. — Mataró. — Si no fos una senyoreta li diríem que Angelina és la tela passada de moda.

Peix. — Elnet de Mar. — Vós fareu carrera; el vostre article anirà... al mar.

Martorell. — Ciutat. Calces curtes a Tortosa se ni veuen tot sovint; ja al Cèsar li feien nosa per anar a tallar raim.

J. Puig. — Està bé. Un xic de paciència.

